

سوال ۶

درس 8

۱) براساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«در نتیجه فرایندی که تاکنون در اقتصاد جهانی طی شده است، کشورهای جهان از نظر تولید و صادرات به دو گروه الف و ب که به ترتیب کشورهای صادرکننده مواد اولیه و دارای فناوری پیشرفته هستند، طبقه بندی می شوند.»

۱) در کشورهای گروه الف موازنه تجاری منفی رایج تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت های نوع اول بر نوع دوم و چهارم غلبه دارد.

۲) در کشورهای گروه الف موازنه تجاری مثبت رایج تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت های نوع دوم بر نوع اول و سوم غلبه دارد.

۳) در کشورهای گروه ب موازنه تجاری منفی رایج تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت های نوع دوم بر نوع سوم و چهارم غلبه دارد.

۴) در کشورهای گروه ب موازنه تجاری مثبت رایج تر است و از نظر نسبت اشتغال، فعالیت های نوع اول بر نوع دوم و چهارم غلبه دارد.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳

۲) در صورتی که علائم الف و ب بیانگر نوعی حمل کالا بین دو کشور باشند، کدام عبارت، مطالب درستی را بیان می کند؟

۱) در مسیر الف کالاهای صنعتی مانند خودروهای صادراتی و تجهیزات الکترونیکی از سوی کشورهایی همچون کره جنوبی یا استرالیا به سنگاپور یا مراکش صادر می شود.

۲) در مسیر الف کالاهایی از قبیل خودروهای صادراتی توسط کشتی های رو-رو، از سوی کشورهایی مانند سنگاپور یا ژاپن به مراکش یا پرو صادر می شود.

۳) در مسیر ب کالاهای حاصل از فعالیت های نوع اول مانند زغال سنگ استخراج شده، از کشورهایی همچون نیکاراگوئه یا پرو به استرالیا یا ژاپن صادر می شود.

۴) در مسیر ب کالاهایی حجیم و سنگین مانند زغال سنگ و انرژی به ترتیب از طریق حمل و نقل لوله ای و دریایی، به کشورهایی از قبیل چین یا ژاپن وارد می شود.

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

با توجه به موارد زیر، کدام یک در خصوص کشور «چین»، درست است؟
 الف: دارای طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان است و ۸۰ درصد آن مربوط به حمل بار است.
 ب: علاوه بر دارای بودن مزارع وسیع گندم و ذرت، از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری جهان است.
 ج: در نظام سرمایه‌داری، یک کشور نیمه‌پیرامونی است و از کشورهای پیرامونی قوی‌تر است.
 د: در دو دهه اخیر در زمینه صنعت، به یکی از قدرت‌های صنعتی جهان تبدیل شده است.

- ۱) موارد الف و ج برخلاف ب و د با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.
- ۲) موارد الف و ب برخلاف ج و د با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- ۳) موارد ج و د برخلاف الف و ب با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- ۴) موارد ب و د برخلاف الف و ج با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

۴) کدام مورد، در خصوص کشورهایی که در بازارهای تجارت جهانی در واکنش به نوسانات قیمت، آسیب‌پذیری زیادی دارند، درست است؟

- ۱) تلاش می‌کنند واردات منابع انرژی و معدنی را بیشتر از گذشته، گسترش دهند.
- ۲) اقتصاد آن‌ها با صادرات محصولاتی مانند مواد خام و معدنی ارتباط مستقیم دارد.
- ۳) به ترتیب واردات و صادرات کالاهای کارخانه‌ای و مواد اولیه را گسترش می‌دهند.
- ۴) قادرند حمایت خود را از بخش‌های تولیدی کالاهای معدنی و کارخانه‌ای تقویت کنند.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۵) در کدام گزینه، هدف از تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، به درستی بیان شده است؟

- ۱) کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی و افزایش تجارت بین کشورهای عضو
- ۲) مقابله با کسری تجاری و بهبود استانداردهای زندگی و رفاه در کشورهای عضو
- ۳) دستیابی به موازنه تجاری مثبت و حذف تدریجی تعرفه‌های گمرکی کشورهای عضو
- ۴) محدود کردن واردات برخی کالاها و کاهش تأثیرات منفی تجارت در میان کشورهای عضو

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

۶) همه‌ی گزینه‌ها در مورد «شرکت‌های چندملیتی» درست هستند، به جز:

- ۱) نقش مهمی در تجارت جهانی دارند و می‌توانند انحصار تولید یک کالا را در دست بگیرند.
- ۲) به تشویق شرکت‌های محلی برای سرمایه‌گذاری در سایر مناطق جهان می‌پردازند.
- ۳) طراحی و فناوری علمی اصلی تولید آنان، در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد.
- ۴) شعبات خود را به شکل شرکت‌های وابسته در کشورهای دیگر ایجاد می‌کنند.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۷ کدام مورد با متن زیر مطابقت دارد؟

«کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت و نظایر آن، از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند.»

۱ اتحادیه اروپا یک منطقه ژئوپلیتیک و ناحیه سیاسی فراملی است که کشورهای عضو آن به دلیل داشتن نظام سیاسی فدرال، تحت مدیریت مشترک قرار می‌گیرند.

۲ در یک ناحیه سیاسی فراملی مانند اتحادیه اروپا، یک منطقه ژئوپلیتیک شکل گرفته است زیرا قدرت به طور مطلق بر سیاست و جغرافیا تأثیر گذاشته است.

۳ منطقه ژئوپلیتیک صرفاً میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد و این کشورها تحت مدیریت مشترک، موازنه تجاری منفی را به مثبت تبدیل می‌کنند.

۴ در منطقه ژئوپلیتیک، تعدادی کشور هم‌جوار به دلیل داشتن ارزش‌های جغرافیایی، با یکدیگر وارد تعامل کنش و واکنش می‌شوند.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

۸ متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«در تقسیمات کشوری ایران، محدوده طبیعی گل‌فشان‌ها به شکلی است که در قلمروی اداری دو استاندار قرار دارد.»

۱ گل‌فشان‌ها در دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان واقع شده‌اند و موقعیت ریاضی کمتری نسبت به ناهمواری‌های مریخی دارند.

۲ گل‌فشان‌ها در دو استان هرمزگان و سیستان و بلوچستان واقع شده‌اند و زاویه تابش عمودتر نسبت به ناهمواری‌های مریخی دارند.

۳ مرزهای سیاسی و اداری برمبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند و ممکن است چند استان در یک ناحیه طبیعی قرار گیرند.

۴ مرزهای سیاسی و اداری برمبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند و ممکن است یک ناحیه طبیعی در بیشتر از یک استان قرار گیرد.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

۹ کدام گزینه، با توجه به «الگوی مدیریت سیاسی فضا» از وجود شباهت دو کشور عراق و انگلستان به شمار می‌آید؟

الف) حکومت مرکزی، نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط دهنده دارد.

ب) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری، متمرکز است.

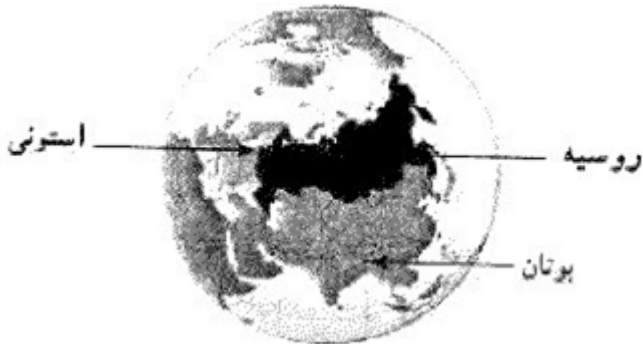
ج) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای دارند.

د) قوانین آموزش و پرورش و دوره‌های تحصیلی در نواحی مختلف، متفاوت است.

۱ الف و ج ۲ الف و د ۳ ب و ج ۴ ب و د

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

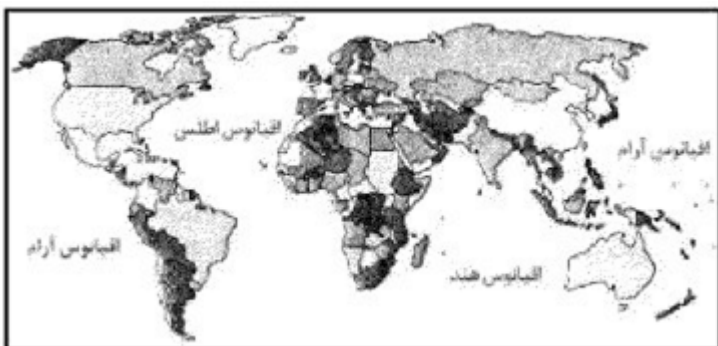
در چه صورتی، امکان «ادامه‌ی حیات» برای کشورهای مشخص شده در تصویر زیر، فراهم می‌شود؟

- ۱ تقویت منابع انرژی و معدنی کشور
 ۲ استفاده از قدرت در اداره‌ی سرزمین
 ۳ توسعه قلمرو و فضای سرزمینی
 ۴ حفظ عنصر بنیادین کشور

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۱۱ «امروزه بیش از ۱۹۰ کشور مستقل در جهان وجود دارد که عضو سازمان ملل متحد هستند.» کدام گزینه وجه تمایز این نواحی را با سایر نواحی سیاسی بیان می‌کند؟

- ۱ بهره‌مندی از سازه‌ی انسانی
 ۲ تعیین محدوده‌ی جغرافیایی
 ۳ برخورداری از اقتدار سیاسی
 ۴ اشتغال بخش‌هایی از سطح زمین

سراسری-انسانی-۹۹

۱۲ کدام مورد از موضوعات قابل طرح در «جغرافیای سیاسی» است؟

- ۱ استقلال‌خواهی کشورهای مستعمره آفریقایی
 ۲ روابط دیپلماتیک دو کشور جمهوری اسلامی ایران و ترکیه
 ۳ وقوع جنگ سرد، به عنوان بزرگ‌ترین رخداد پس از جنگ جهانی دوم
 ۴ تقسیم جهان به دو بلوک غرب و شرق در نظام دوقطبی، در نیمه دوم قرن بیستم

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

سوال ۱۰

درس 10

۱۳ در خصوص تعیین مرز دریایی، کدام مورد درست است؟

- ۱ از پایین‌ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی قبل از آن، آب‌های داخلی نامیده می‌شود.
 ۲ از پایین‌ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی بعد از آن، آب‌های داخلی نامیده می‌شود.
 ۳ از پایین‌ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی قبل از آن، دریای سرزمینی نامیده می‌شود.
 ۴ از پایین‌ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی بعد از آن، دریای سرزمینی نامیده می‌شود.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

کدام گزینه، با توجه به «الگوی مدیریت سیاسی فضا» از وجود شباهت دو کشور عراق و انگلستان به شمار می‌آید؟
 الف) حکومت مرکزی، نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط دهنده دارد.
 ب) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری، متمرکز است.
 ج) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای دارند.
 د) قوانین آموزش و پرورش و دوره‌های تحصیلی در نواحی مختلف، متفاوت است.

- ۱) الف و ج ۲) الف و د ۳) ب و ج ۴) ب و د

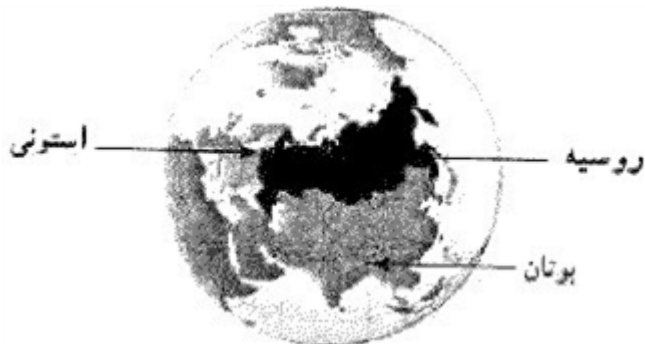
سراسری-انسانی-۱۴۰۰

۱۵) کدام عبارت، با شرایط کشورهایی که مرز آن‌ها به صورت تحمیلی، تعیین می‌شود، مطابقت دارد؟

- ۱) پس از ترسیم آن، افراد یک سرزمین تحت حاکمیت دولت بیگانه قرار می‌گیرند.
 ۲) با در نظر گرفتن آن، یک واحد سیاسی، فاقد شخصیت بین‌المللی می‌شود.
 ۳) در صورت انطباق با مدار جغرافیایی، یک مرز هندسی محسوب می‌شوند.
 ۴) به صورت قراردادی هستند و در کوتاه مدت تغییر زیادی پیدا نمی‌کنند.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۱۶) در چه صورتی، امکان «ادامه‌ی حیات» برای کشورهای مشخص شده در تصویر زیر، فراهم می‌شود؟

- ۱) تقویت منابع انرژی و معدنی کشور ۲) استفاده از قدرت در اداره‌ی سرزمین
 ۳) توسعه قلمرو و فضای سرزمینی ۴) حفظ عنصر بنیادین کشور

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

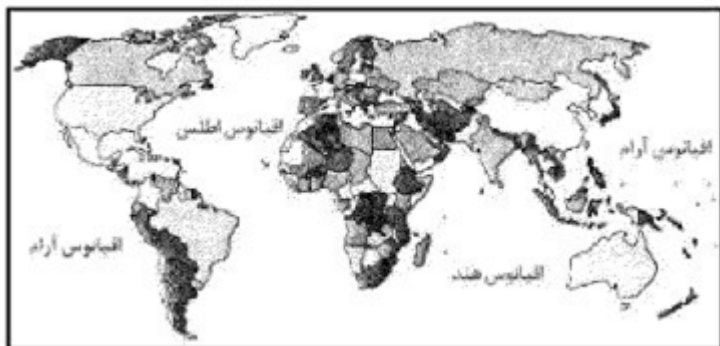
۱۷) کدام عبارت، با مفهوم «خط منصف» مطابقت بیش‌تری دارد؟

الف) خط مرزی است که از هر دو ساحل به یک اندازه فاصله دارد.
 ب) مرز سیاسی میان دو کشور است که ممکن است از وسط رود عبور کند.
 ج) قراردادی است و با تصمیم‌گیری انسان تعیین می‌شود.
 د) خط مرزی است که نقاط عمیق، در وسط بستر رودخانه را به هم متصل می‌کند.

- ۱) الف و ج ۲) الف و ب ۳) ب و د ۴) ج و د

سراسری-انسانی-۹۹

«امروزه بیش از ۱۹۰ کشور مستقل در جهان وجود دارد که عضو سازمان ملل متحد هستند.» کدام گزینه وجه تمایز این نواحی را با سایر نواحی سیاسی بیان می‌کند؟

- ۱ بهره‌مندی از سازه‌ی انسانی
۲ تعیین محدوده‌ی جغرافیایی
۳ برخورداری از اقتدار سیاسی
۴ اشتغال بخش‌هایی از سطح زمین

سراسری-انسانی-۹۹

با توجه به ویژگی‌ها و ارکان حکومت جمهوری اسلامی ایران، در تصویر زیر، کدام گزینه، موارد الف و ب را به درستی بیان می‌کند؟

- ۱ الف) بُعد عمودی کشور و (ب) چهره‌ی طبیعی
۲ الف) بُعد تشکیلاتی حکومت و (ب) مشروعیت
۳ الف) افراد درون یک کشور و (ب) داشتن استقلال
۴ الف) چهره‌ی فیزیکی و (ب) بدنه‌ی تشکیلاتی و اجرایی

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

همه‌ی موارد از ویژگی‌های «کانون سیاسی یک کشور» به شمار می‌آید، به‌جز:

- ۱ مرکز اقتدار سیاسی یک کشور است.
۲ به دلیل دوری از مرزها، قابلیت دفاعی مناسبی دارد.
۳ محل تصمیم‌گیری‌های سیاسی یک کشور با سایر کشورها است.
۴ فرمان‌های سیاسی از این کانون در سراسر کشور پخش می‌شود.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در کدام عبارت «شکل سرزمینی» دو کشور، به درستی مقایسه شده است؟

- ۱ کشورهای تایلند و افغانستان، دارای یک دالان با اهمیت استراتژیک هستند.
۲ کشورهای شیلی و لهستان، در احداث جاده و خطوط آهن با مشکلاتی مواجه هستند.
۳ کشورهای الجزایر و اندونزی، از کم‌ترین و کوتاه‌ترین مرزهای قابل دفاع برخوردار هستند.
۴ کشورهای ژاپن و نروژ، در نظارت بر همه‌ی قسمت‌های سرزمین، با دشواری روبه‌رو می‌شوند.

سراسری-انسانی-۹۸

۴ آب‌های آزاد

۳ آب‌های داخلی

۲ دریای سرزمینی

۱ فلات قاره

سراسری-انسانی-۹۸

سوال ۱۱

درس ۱۱

۲۳

با بررسی موارد زیر در چارچوب «قدرت ملی»، کدام مورد درست است؟
الف) کشورهایی که دارای مواد معدنی هستند و اقتصاد آنها وابسته به صادرات این مواد از طریق کشتی‌های فله‌بر است.

ب) کشورهایی که جمع و جور و دارای شکلی شبیه مربع هستند و همگونی جمعیت آنها از نظر قومی زیاد است.
ج) کشورهای چندپاره‌ای که در جمعیت آنها بیش از دو خانواده زبانی و ادیان مبتنی بر یکتاپرستی وجود دارد.
د) کشورهایی که دارای مواد معدنی هستند و این صنایع را در جهت توسعه صنایع دفاعی خود استفاده می‌کنند.

۱) ب و ج برخلاف الف و د دارای ویژگی‌های مثبت است. ۲) الف و د برخلاف ب و ج دارای ویژگی‌های مثبت است.

۳) ب و د برخلاف الف و ج دارای ویژگی‌های منفی است. ۴) الف و ج برخلاف ب و د دارای ویژگی‌های منفی است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

با توجه به نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی، کشورهایی که با مشخصات موارد منطبق باشند، به ترتیب شرایط را از نظر قدرت ملی دارند.

۱ ب و ج - نامناسبترین و مناسبترین

۳ الف و د - مناسبترین و نامناسبترین

۲ ب و د - مناسبترین و نامناسبترین

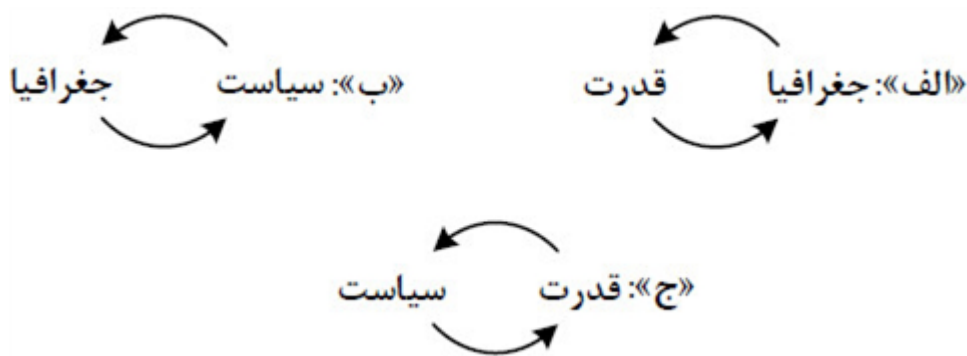
۴ الف و ج - نامناسبترین و مناسبترین

کدام مورد مطابق با عبارت زیر، تدوین و تنظیم شده است؟
«در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.»

- ۱ کشورهای کوچک که نیروی نظامی مناسب اما کمبود فضا دارند، در فعالیت‌های دفاعی خود، مشکل کمتری دارند.
- ۲ وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت و نواحی کوهستانی همراه باشد در امور دفاعی، مشکلاتی به وجود می‌آورد.
- ۳ وسعت زیاد امری مطلوب است و برای کشوری که نیروی نظامی کافی داشته باشد، نقش مثبتی دارد.
- ۴ موقعیت ریاضی در افزایش یا کاهش قدرت و کیفیت عملیات نظامی یک کشور، بی‌تأثیر است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در تصاویر زیر، علامت «» بیانگر اثرات متقابل پدیده‌ها است، براساس موارد ترسیم شده، کدام عبارت درست است؟

- ۱ ب فقط در جغرافیای سیاسی و ج به طور مشترک در جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک مطالعه می‌شود.
- ۲ الف و ج به دلیل اینکه در جغرافیای سیاسی مطرح می‌شود، نمی‌تواند در ژئوپلیتیک هم، مورد بررسی قرار گیرد.
- ۳ ج و ب به دلیل اینکه در ژئوپلیتیک مطرح می‌شود، نمی‌تواند در جغرافیای سیاسی هم، مورد بررسی قرار گیرد.
- ۴ الف فقط در ژئوپلیتیک و ب به طور مشترک در جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک مطالعه می‌شود.

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

با بررسی موارد زیر در خصوص دریاهای شمال و جنوب کشورمان، کدام مورد درست است؟
الف: از مناطق ژئوپلیتیک جهان به شمار می‌روند که در آن سه عامل جغرافیا، سیاست و قدرت بر هم تأثیر می‌گذارند.
ب: وجود منابع نفت و گاز و بهره‌برداری از آن، از دلایل اهمیت اقتصادی و تجاری این دریا محسوب می‌شود.
ج: از جمله دلایل این دریا، وجود شرایط مناسب برای مشاغل مانند صیادی و پرورش میگو است.

- ۱ موارد الف و ب بین خلیج فارس و دریای عمان و مورد ج بین دریای خزر و دریای عمان مشترک است.
- ۲ موارد الف و ج بین دریای عمان و خلیج فارس و مورد ب بین دریای خزر و دریای عمان مشترک است.
- ۳ موارد الف و ب بین دریای خزر و خلیج فارس و مورد ج بین دریای عمان و خلیج فارس مشترک است.
- ۴ موارد ب و ج بین دریای خزر و خلیج فارس و مورد الف بین دریای عمان و خلیج فارس مشترک است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

با توجه به مشخصات خلیج فارس، دریای خزر و عمان، کدام مورد به درستی تدوین شده است؟

- ۱) دریای خزر و خلیج فارس به طور مشترک دارای موقعیت نسبی دسترسی به منابع نفت و گاز هستند و هر دو از مناطق ژئوپلیتیک جهان به شمار می‌روند.
- ۲) دریای خزر و دریای عمان به ترتیب دارای انواع ماهیان خاویاری و مراکز پرورش و صید میگو هستند و هر دو به آب‌های آزاد راه دارند.
- ۳) خلیج فارس و دریای خزر به ترتیب دارای انواع ماهیان خاویاری و مراکز پرورش و صید مروارید هستند و هر دو به آب‌های آزاد راه دارند.
- ۴) دریای خزر و دریای عمان به طور مشترک شرایط پرورش و صید مروارید دارند و هر دو از مناطق ژئوپلیتیک جهان به شمار می‌روند.

سراسری-انسانی-۱۴۰۲- تیرماه

با بررسی موارد زیر، کدام مورد با نظریه ژئوپلیتیک آن، مطابقت دارد؟

الف) جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به دلیل محدودیت‌های کشور عراق در دسترسی به سواحل خلیج فارس
ب) تبدیل شدن کشور انگلستان به یک قدرت دریایی به دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و موقعیت جزیره‌ای
ج) موقعیت آسیب‌پذیر لهستان به دلیل مجاورت داشتن با دو کشور روسیه و آلمان در دوره‌هایی از تاریخ

- ۱) مورد الف برخلاف موارد ب و ج، با نظریه هلفورد مکی‌ندر
- ۲) مورد الف همانند موارد ب و ج، با نظریه هلفورد مکی‌ندر
- ۳) مورد ب برخلاف موارد الف و ج با نظریه آلفرد ماهان
- ۴) مورد ب همانند موارد الف و ج با نظریه آلفرد ماهان

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

ارائه‌دهنده هر یک از نظریه‌های ژئوپلیتیکی الف، ب، ج و د به ترتیب کدام است؟

الف- اگر کشورهای کوچک درصد توسعه سرزمین خود برنمایند، نابودی آن‌ها حتمی است.
ب- فضاهای اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و همچنین محاصره قدرت خشکی مؤثر است.
ج- قرارگیری یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.
د- منطقه خشکی اوراسیا، قلب جهان است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

- ۱) راتزل - آلفرد ماهان - راتزل - سر هلفورد مکی‌ندر
- ۲) راتزل - سر هلفورد مکی‌ندر - راتزل - آلفرد ماهان
- ۳) آلفرد ماهان - راتزل - سر هلفورد مکی‌ندر - راتزل
- ۴) آلفرد ماهان - آلفرد ماهان - راتزل - سر هلفورد مکی‌ندر

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

همه عبارت‌ها، با نظریه‌ی «قدرت دریایی آلفرد ماهان»، مطابقت دارند، به جز:

الف) کشورهای قدرتمند هستند که به آب‌های آزاد دسترسی داشته باشند.
ب) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی مؤثر هستند.
ج) قدرت دریایی کشور ساحلی وابسته به نیروی جنگی ناوگان دریایی است.
د) در کشورهای دریایی و اقیانوسی، ملتی قدرتمند است که در تجارت دریایی نیرومند باشد.

- ۱) الف و ب ۲) الف و ج ۳) ب و د ۴) ج و د

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در کدام گزینه به ترتیب، دلیل محدودیت کشاورزی در «روسیه» و مشکلات ایجاد خطوط ارتباطی در «تایلند» به درستی بیان شده است؟

- ۱ وسعت - وضع ناهمواری
 ۲ وسعت - موقع جغرافیایی
 ۳ موقع جغرافیایی - شکل سرزمین
 ۴ وضع ناهمواری - شکل سرزمین

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

در کدام عبارت «شکل سرزمینی» دو کشور، به درستی مقایسه شده است؟

- ۱ کشورهای تایلند و افغانستان، دارای یک دالان با اهمیت استراتژیک هستند.
 ۲ کشورهای شیلی و لهستان، در احداث جاده و خطوط آهن با مشکلاتی مواجه هستند.
 ۳ کشورهای الجزایر و اندونزی، از کمترین و کوتاهترین مرزهای قابل دفاع برخوردار هستند.
 ۴ کشورهای ژاپن و نروژ، در نظارت بر تمامی قسمت‌های سرزمین، با دشواری روبه‌رو می‌شوند.

سراسری - انسانی - ۹۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در واقع گروه الف به کشورهای پیرامون و گروه ب به کشورهای مرکز اشاره دارد. در کشورهای گروه الف ارزش واردات بیشتر از صادرات می‌باشد در نتیجه موازنه منفی رایج‌تر است. (رد گزینه ۲) در کشورهای گروه ب ارزش صادرات بیشتر از واردات می‌باشد و موازنه تجاری مثبت می‌باشد (رد گزینه ۳). در کشورهای گروه ب یا پیشرفته فعالیت‌های نوع سوم و چهارم رایج‌تر هستند بر فعالیت‌های نوع اول و دوم غلبه دارند نه بالعکس (رد گزینه ۴).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کشورهای مرکز (مانند کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا) مواد خام را از کشورهای پیرامون (مانند افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامبیا، پرو و نیکاراگوئه) به دست می‌آورند و کالاهای ساخته شده صنعتی را به آنها می‌فروشند. نکته: کشورهای چین، کره جنوبی و سنگاپور از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موارد ب و د با جغرافیای این کشور مطابقت دارد. در کشور چین با توجه به موقعیت مطلق ریاضی، شرایط مناسبی برای تولیدات کشاورزی و دامداری فراهم آمده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در کشورهای گروه اول اقتصاد مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است و اقتصاد این کشورها در برابر نوسانات قیمت در بازارهای جهانی آسیب‌پذیری زیادی دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند «مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه افزایش یابد»، و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شرکت‌های چندملیتی از شرکت‌های محلی در کشور میزبان برای تولید یا فروش کالا و خدمات خود استفاده می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای) عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند؛ مانند اتحادیه اروپا. این کشورها مستقل‌اند اما با هم متحد هستند و پذیرفته‌اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند. کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط‌زیست و نظایر آن، از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند. منطقه ژئوپلیتیکی عبارت از بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور هم‌جوار که به دلیل داشتن ارزش‌های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آن‌ها با یکدیگر وارد تعادل (کنش و واکنش) می‌شوند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان در فاصله ناهمواری‌های مریخی تا دریای عمان، چندین گل‌افشان وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد. در مناطق جنوبی کشور، که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک‌ترند)، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم‌تر است اما در عرض‌های جغرافیایی بالاتر، زاویه تابش خورشید مایل‌تر است. مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری‌های انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه طبیعی می‌تواند بین چند استان یا حتی چند کشور قرار گیرد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو کشور عراق و انگلستان با برخورداری از نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی در الگوی مدیریت سیاسی فضای خود، دارای مناطق خودمختار با اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه در ناحیه‌ی خود هستند اما از آنجایی که در نظام آن‌ها بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است، نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است. تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی الف: در نظام سیاسی فدرال، حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط دهنده ایالت‌ها را برعهده دارد.
گزینه‌ی ب: در نظام سیاسی فدرال، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف، متفاوت است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملت، عنصر بنیادین یک کشور است و بدون آن، کشور معنا و مفهومی ندارد. هویت یک ملت ریشه در تاریخ و فرهنگ مشترک آن دارد و این هویت طی نسل‌های متوالی پدید آمده است. افراد یک ملت به دلیل همین اشتراکات، با یکدیگر احساس هم‌بستگی می‌کنند.
کشورهای جهان بر پایه‌ی یک یا چند عامل به وجود می‌آیند و به حیات خود ادامه می‌دهند. هویت ملی، هم‌بستگی ملی و پیوستگی سرزمینی از مهم‌ترین عوامل پیدایش و بقای یک کشورند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کشور حداقل سه رکن بنیادی دارد: سرزمین، جمعیت و نظام سیاسی؛ البته درباره‌ی موجودیت یک کشور، علاوه بر این سه رکن، بر عنصر چهارمی نیز تأکید می‌شود که حاکمیت نام دارد. حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده‌ی استقلال و اقتدار سیاسی آن است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تأثیر پایان جنگ سرد و فروپاشی شوروی بر شکل‌گیری دولت‌های جدید، تغییرات مرزی در نواحی اروپای شرقی، آسیای مرکزی و ...، ایجاد استقلال‌طلبی (همانند استقلال‌خواهی کشورهای مستعمره‌ی آفریقایی)، خودمختاری، مسائل نژادی و اقلیت‌ها در بالکان همه از موضوعات قابل طرح در جغرافیای سیاسی است.
توضیح: موضوعات سایر گزینه‌ها ۲، ۳ و ۴ در قلمرو علوم سیاسی مورد بحث و بررسی واقع می‌شوند نه در جغرافیای سیاسی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از خط مبنا (پایین‌ترین حد جذر دریا) تا حدود ۱۲ مایل دریایی دریای سرزمینی نامیده می‌شود که متعلق به کشور مجاور دریاست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو کشور عراق و انگلستان با برخورداری از نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی در الگوی مدیریت سیاسی فضای خود، دارای مناطق خودمختار با اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه در ناحیه‌ی خود هستند اما از آنجایی که در نظام آن‌ها بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است، نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است. تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی الف: در نظام سیاسی فدرال، حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط دهنده ایالت‌ها را برعهده دارد.
گزینه‌ی ب: در نظام سیاسی فدرال، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف، متفاوت است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملت، عنصر بنیادین یک کشور است و بدون آن، کشور معنا و مفهومی ندارد. هویت یک ملت ریشه در تاریخ و فرهنگ مشترک آن دارد و این هویت طی نسل‌های متوالی پدید آمده است. افراد یک ملت به دلیل همین اشتراکات، با یکدیگر احساس هم‌بستگی می‌کنند.
کشورهای جهان بر پایه‌ی یک یا چند عامل به وجود می‌آیند و به حیات خود ادامه می‌دهند. هویت ملی، هم‌بستگی ملی و پیوستگی سرزمینی از مهم‌ترین عوامل پیدایش و بقای یک کشورند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کشور حداقل سه رکن بنیادی دارد: سرزمین، جمعیت و نظام سیاسی؛ البته درباره‌ی موجودیت یک کشور، علاوه بر این سه رکن، بر عنصر چهارمی نیز تأکید می‌شود که حاکمیت نام دارد. حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده‌ی استقلال و اقتدار سیاسی آن است.

۱۹

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سرزمین، چهره‌ی طبیعی یا فیزیکی یک کشور است (الف). دولت، بدنه‌ی تشکیلاتی و اجرایی حکومت را گویند. (ب)

۲۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پایتخت مرکز اقتدار سیاسی یک کشور است و فرمان‌ها و تصمیمات سیاسی از این نقطه‌ی مرکزی در سراسر آن کشور پخش می‌شود. پایتخت مکان تصمیم‌گیری‌های سیاسی و ملاقات سران یک کشور با نمایندگان حکومت‌های سایر کشورها است.

۲۱

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کشورهای ژاپن و نروژ هر دو طویل‌اند و در کشورهای طویل، نظارت حکومت بر همه‌ی قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی، با مشکلاتی مواجه می‌شود.

۲۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به آب‌های پشت خط مبنا، آب‌های داخلی می‌گویند که کشور مجاور دریا مالک آن‌ها است. از خط مبنا به سمت دریا، تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن‌هم متعلق به کشور مجاور دریاست اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر دارند. در آب‌های آزاد، کشتی‌رانی، فعالیت نظامی و ... برای همه‌ی کشورها آزاد است.

۲۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(الف) این کشورها از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایین‌تری قرار دارند. (منفی)

(ب) بهترین نوع کشور شکل جمع‌وجور (فشرده) است که پایتخت در مرکز آن قرار دارد و همگونی جمعیت از عوامل اجتماعی قدرت ملی است. (مثبت)

(ج) در این کشورها نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و حتی خطوط ارتباطی با مشکل مواجه است و چند خانواده زبانی از عوامل منفی اجتماعی است. (منفی)

(د) استفاده از منابع انرژی و معدنی در کشور در جهت توسعه صنایع در قسمت کشور مؤثر است. (مثبت)

۲۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر چقدر همگونی فرهنگی بیشتر باشد، قدرت ملی نیز افزایش می‌یابد؛ در نتیجه هر چقدر همگونی فرهنگی کمتر باشد، قدرت ملی کمتر و شرایط نامناسب‌تر خواهد بود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع و جو است. نظارت حکومت در کشورهای طویل، دنباله‌دار و چندتکه با مشکل مواجه است و می‌تواند قدرت ملی را در شرایط نامناسبی قرار دهد (رد گزینه ۲).

۲۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمند است. کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل مواجه می‌شوند. همچنین در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد. مثل جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقاد داد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جغرافیای سیاسی از دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست» ترکیب شده است و به رابطه آن دو با یکدیگر می‌پردازد و ژئوپلیتیک با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد و شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: ج نمی‌تواند در جغرافیای سیاسی مطالعه شود چرا که در جغرافیای سیاسی، قدرت نیست و فقط جغرافیا و سیاست وجود دارد.

گزینه ۲: الف و ج در ژئوپلیتیک مورد بررسی قرار می‌گیرد.

گزینه ۳: ب نمی‌تواند در ژئوپلیتیک مورد بررسی قرار گرفته شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف: اشتراک بین دریای خزر و خلیج فارس

ب: اشتراک بین دریای خزر و خلیج فارس

ج: اشتراک بین خلیج فارس و دریای عمان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دریای خزر و خلیج فارس دارای موقعیت نسبی دسترسی به منابع نفت و گاز هستند. دریای خزر و خلیج فارس از مناطق ژئوپلیتیکی جهان به شمار می‌رود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مکیندر معتقد بود بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا و جزیره جهانی نام دارد. او در این جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هرکس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. بنابراین موارد الف و ج با این نظریه مطابقت دارند.

آلفرد ماهان نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد. او فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. بنابراین مورد ب با این نظریه مطابقت دارد. انگلستان به دلیل دسترسی به آب‌های آزاد و برخورداری از موقعیت جزیره‌ای به قدرت دریایی تبدیلی شد و این چنین بر رقیبان خود پیروز شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ماهان قدرت دریایی را فقط در نیروی جنگی ناوگان دریایی نمی‌دانست و معتقد بود ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دلیل محدودیت کشاورزی روسیه: موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن در عرض‌های جغرافیایی بالا و برودت هوا

دلیل مشکلات ایجاد خطوط ارتباطی در تایلند: شکل سرزمین که به صورت پاره پاره است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کشورهای ژاپن و نروژ هر دو طول‌اند و در کشورهای طویل، نظارت حکومت بر همه‌ی قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی، با مشکلاتی مواجه می‌شود.

پاسخنامه کلیدی

۳۳ ۱ ۲ ۳ ۴

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

